

176.

1. Ho

ma

2. Ho

st

3. Ho

f

1764

1. C

an

s

2. Ha

w

cia

3. Ho

4. Ho

Ro

10.
Pra. 25. num. 11.

8.
DE
O D I O
REVISIONIS CAMERALIS
S V B L A T O

AD
Capitulat. noviss. Art. XVII. §. 2. pr.

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

PRAESIDE

VIRO ILLVSTRI atque EXCELLENTISSIMO

**GODOFREDO DANIEL
HOFFMANN**

ICTO

MAGNIFICO VNIVERSITATIS H. T. RECTORE

PATRONO SVO VENERANDO

PRO LICENTIA

SYMOS IN IVRE HONORES RITE CAPESSENDI

DIE *AVGVSTI MDCLXVII*

DISPVTABIT

AVCTOR

IO. ADAMVS CHRISTOPH. KOELLE

SVPREMI DICASTERII WVRTEMBERGICI ADVOCATVS

TVBINGAE LITTERIS FVESIANIS

Caput I.

Notio & descriptio remedii revisionis contra sententias camerales.

Remedium REVISIONIS actorum, quatenus illud contra sententias in *celsissimo* CAMERAE *Imperialis* iudicio latas interponi potest, describitur, quod sit provocatio ad iudicium revisorium, legibus publicis constitutum, qua petitur, ut examinatis denuo actis, sententia gravans a camerali iudicio lata reformetur. Est hæc revisionis descriptio ea, quam *Cel.* atque *Exc. D. D. FRID. WILH. TAFINGER*, patronus atque præceptor meus colendissimus, in *institutionibus iurisprudentiæ cameralis*, *sect. III. Tit. VI. §. 1043. pag. 872.* tradidit, quamque præ aliis multis, nec tamen adeo diversis, adoptarunt suamque fecerunt, qui interea de illa scripsere, *IUSTUS CHRISTIANUS LUDOVICUS de SCHELLEWITZ* de *remedio revisionis* ex legibus imperii & praxi camera imperialis præprimis recentiori dilucidato, *Gattingæ 1760. ed. §. 2. p. 2.* & *WILHELMUS CHRISTIANUS ROTBERG* in *Themate inaugurali de iusta revisionis sententiarum cameralium restrictione* in aliquot *Theses* redacto, *Gisse 1766. ed. §. 6. notâ b) pag. 5.* Adhuc novior nec silentio mihi prætereunda est illa definitio, quam perillustris *IOANNES ULRICUS L. B. de CRAMER* in

A III.

III. Parte Systematis processus imperii seu supremorum augustissimorum tribunalium, superiori demum anno edita, *sect. IV. tit. 3. §. 1512. pag. 428.* sic proposuit. „Revisio istud remedium iuris dicitur, quo per sententiam cameralem gravatus acta priora a Cæsare & Imperio denuo inspici & gravamen errore iuris vel erronea eius applicatione illatum, reparari petit,“ sicuti in sequenti mox §. eodem prorsus modo illam quoque supplicationem definitivam, quam demum Instrumentum Pacis Westphalicæ *Art. V. §. 54.* contra sententias iudicii imperialis aulici introduxit, cum contra cameralem revisio iam per ordinationes annorum 1548. & 1555. legaliter firmata fuerit. Singulare definitionis consistit in restrictione remedii revisionis ad gravamen errore iuris, vel erronea eius applicatione illatum, id quod simul quoque differentia specifica inter remedium revisionis & restitutionis in integrum perhibetur. De quo tamen utroque adhuc dubitari posse, mihi saltem videtur. Fac enim, referentem cameralem præcipuam quandam in actis contentam circumstantiam facti prætervidisse, penitus neglexisse, atque adeo quoad ius ipsum neque errorem commisisse, neque illud erronee applicasse, imo, ideo ne applicare quidem potuisse, an non tum propter hanc præmissionem circumstantiæ facti gravato revisionis remedium competet? licet in facto unice erratum, error facti, non iuris commissus, nullaque erronea, sed recta potius & genuina, iuris ad factum, sed id vel non satis erutum, vel manifesto quodam errore immutatum, applicatio contigerit. Nec in restitutione in integrum error facti, quem illa cæteroquin semper supponit, iudici imputatur, quod diserte scripsit vir ille perillustis *§. 1441. pag. 411. & §. 1512. pag. 428.* sed iudex, qui non nisi secundum, minime vero præter acta ei exhibita pronunciare debet, eo ipso ab omni errore, sive iuris, sive facti, eiusque a se in iudicando commissi nota absolvitur, quamvis ideo non adprobetur prior sententia, *de LUDOLF in iure cam. sect. II §. 6. pag. 216. 217.* dum ea, quæ in restitutionis instantia proferuntur, ab ipsamet parte proferente nova, antea nec cognita, nec prolata, dicuntur, a revisorio contra penitus arcenda. Est quidem utrumque remedium ob defectum appellationis, pergit

git ille §. 1514. pag. 428. introductum: cum iudicia imperii sine provocatione iudicent §. 53. pag. 18. & fieri possit, ut restitutioni ob nova in facto deficientia locus non sit §. 1444. pag. 411. atamen, cum assessores camerales & consilarii imperiales aulici, aequae ac alii homines, & quidem tam in facto, quam in iure, vel si mavis in utroque simul, errare possint, necessarium non solum generatim est revisionis remedium, sed & locum illud habere debet, sive in facto ipso, illud non satis eruendo, non plene percipiendo, quasdam circumstantias facti vel supponendo, vel negligendo, non probata pro probatis & vice versa probata pro non probatis habendo, vel quocumque alio circa factum ipsum modo sive in iure erratum fuerit, errore in ipsam sententiam necessario influente. Nec applicatio iuris ad minus recte structum factum erronea dici potest. Cum v. gr. recte Titius heres tanquam proximus agnatus declaretur, cum talis supponatur, & error in facto consistat, non iure, vel iuris ad illud applicatione, si Titius loco Mevii proximus censeatur & computetur, revisionem tamen rectissime petentis. Error scilicet facti duplex est, alius, qui ex ipsis prioribus adhuc actis & solis quidem, alius vero, qui non nisi novis facti circumstantiis, nunc demum allatis, tolli & corrigi potest. Is revisioni, hic restitutioni locum facit, cum contra quilibet error iuris erroneaeque eius applicationis revisione purgari debeat, solus restitutionem in integrum nunquam fundans. Ceterum vero & hoc dicendum, ad quod *perill.* CRAMERVS forsitan maxime attendit, ius & factum, relata, correlata & correspondiva esse, medio veluti quodam, applicatione eius ad hoc, intime & sic connexa, ut error in hoc, si non pariter errorem quoque in illo, certe erroneam iuris huc non pertinentis applicationem, producat, citra nova revisionem fundantem. Cuius proin generale & genuinum fundamentum in sua, quae omnium novissima est, revisionis definitione, erroneam decidendi rationem dixit *Exc. Dn. Prof. Io. DAN. HOFFMANN, in Disp. de remediis adversus sententias revisorum cameralearum*, demum sub finem mensis Aprilis huius anni defensa, §. 2. pag. 8. revisionem „remedium novioris iuris Germanici adversus sententias camerales, iis, qui se ex erronea caus-

causam vel tractandi vel decidendi ratione gravatos esse putant, eo competens, ut acta a visitatoribus Camerae, sive ordinariis, sive extraordinariis perlustrentur & sublatis gravaminibus nova ab his feratur sententia, definiens. In qua definitione hoc singulatim quoque observatum fuit, quod etiam erronea causam tractandi saltem ratio, sive processuale modo aliquid gravamen revisionem fundet, quam sic non semper & precise ipsam causam principalem eiusque merita ferire constat, Camerae deinceps porro relinquendam atque ad eam ab ipsis revisoribus remittendam.

Caput II.

Odium, quo in primis Camera hoc remedium revisionis semper prosecuta fuit.

Quicquid vero eius rei sit, magno semper & in primis quidem, ab ipsamet Camera odio habitum fuit hocce revisionis remedium. Cum generatim, quia, prout porro scripsit perillustri de CRAMER §. 1516. pag 429. iudices aut negligentiae aut imperitiae accusat, sicque evidenter in eorundem odium tendit. Tum speciatim, quod Camera tanquam supremum iudicium als das kaiserlich und Reichs oberste und letzte (*Rec. Imp. de anno 1530. §. Dieweil nun Camera &c. 76.*) sive höchste Gericht (*Rec. Imp. de anno 1556. §. 165. 167.*) sine ulla (*O. C. 1495. §. 21. & 1521. §. 27.*) provocatione iudicet, nulla ab eo detur appellatio & sic quoque nulla ad aliud quoddam superius iudicium devolutio dari debeat, qualis tamen revera in revisione existit, adpellationi quasi substituta atque in subsidium huius & defectum introducta, hincque remedium non solum extraordinarium, sed & subsidiarium plane, aliis quibuscunque adhuc existentibus & competentibus non admissibile, reputata. Communem deim originem, saltem legalem revisio habuit cum syndicato, sub hoc ab initio plane latuit, sub huius velut schemate invaluit, increbuitque, novissima demum ordinatione camerale de anno 1555. P. III. Tit. 53. ab eo distincta atque

atque separata. Iam vero syndicatus remedium, quo ab initio fe-
re solo & unico Camera iudicata gravatis impugnare licebat, &
quod hodiernum in toto procedendi modo univérse cum revisione
convenit, non solum difficile, sed & revera perquam odiosum, o-
mniumque, quæ contra sententias dantur, remedium, longe odio-
sissimum esse, vel inde satis superque constat, quod dolum (O. C.
1555. P. III. tit. 53. §. 10. C. O. C. P. III. tit. 63. §. 18. aus Petrug
oder Aegelist) plane eius, qui iudicavit, vindicet, cum contra re-
visio non nisi culpam & incuriam, imo ne hanc quidem semper adeo
vituperabilem supponat, & quod non tam ad sententiæ reformatio-
nem, uti revisio, sed potius ad litis, quam iudex suam fecerat, æ-
stimationem, ab hoc, non altera parte repetendam, detur. Vid.
Io. GRAY in *Disp. de iudicio syndicatus*, Tub. 1685. CONR. ab
OFFENBACH aliique in *ir. de syndicato* apud Io. DECKHERRUM
in *monumentis lictionis cameræ antiquæ*, pag. 436. potissimum ve-
ro *Illustris* GEORG. LUDOV. BOEHMER in *exercit. de remedio
syndicatus* adversus sententias Camera imperialis, *Gett.* 4. 1744.
quos omnes tamen odium eius latius haud exposuisse, non abs re
miraberis. Caterum odium illud plus quam vatiniatum, quo hoc
remedium semper olim oneratum fuit, non inde derivandum, quod
sententias, contra quas interpositum fuit, nullas perhibeat, eaque
etiam, nisi confirmantur, nullæ habeantur, declarenturque. E con-
trario namque constat, sententias, dum in revisione, imo in ipso-
met syndicato, si unicum corruptionis casum excipias, L. 65. §. 2.
ad *Sc. Trebell.* L. 7. C. quando provocare non est nec. O. C. P. III. tit.
53. §. ult. qui tamen & ipse querela nullitatis opus habebit, refor-
mantur, non nullas sed iniquas modo pronuciari, atque non tam
nullas declarari, quam potius rescindi. BLASIVS ALTIMARVS
de nullit. P. II. rubro XIII. qu. 338. n. I. Tomo II. pag. 837.

Caput III.

Num remedium revisionis urgente ipsa Camera
primum introductum fuerit?

Prius vero, quam progredior, dubium quoddam, in quod in-
cidi, paullo latius investigandum erit & diluendum. Videtur nem-
pe

pe veritati huius odii cameralis in revisionem quam maxime adversari, quod *illustris PÜTTERVS*, ac quantum in hisce rebus nomen! in nova epitome processus imperii amborum tribunalium supremorum, *Gzt.* 1757. 8. edita, L. IV. Cap. III. §. 439. pag. 264. remedium revisionis, occasione aliquorum Statuum, qui se gravatos iudicatis cameralibus anno 1524. siterant, urgente ipsa Camera primum introductum fuisse asserat. Quod ad Status illos gravatos & querulos adinet, ipsemet Recessus Imperii Norimbergensis de anno 1524. §. 23. P. II. pag. 256. der neuen Sammlung, hæc de illis habet

„Item: Als etwan viel von Churfürsten, Fürsten und Ständen jeho allhie Unsem Statthalter, Dratorn auch Churfürsten, Fürsten und Ständen allerley Beschwehrung fürbracht und beklagt: haben unser Statthalter und Drator, Churfürsten, Fürsten und Ständ zu denselben Sachen die Ehrsamn — — verordnet, die zwischen den klagenden Partheyen die Gürtlichkeit allhie handeln, und wo die nicht statt haben möcht, alsdann alle *Acta* und fürbrachte Beschwehrung derselben Partheyen besichtigen, und auf Pfingsten schierst künstig zu Eßlingen (quorsum & Regimentum & Camera Imperii Norimberga transferebatur *m. Maio* 1524. *d. Rec. Imp. Norimberg.* 1524. §. 2. p. 254.) Unsem Statthalter und Regiment darvon Relation thun. Derselbe unser Statthalter und Regiment sollen in diesen Sachen die Partheyen, ihrer Irrung, mit samt den jezt berührten, so solche Handlung besichtigt, zum förderlichsten entscheiden. Possset adhuc dubitari, utrum hic §. iamiam de vera & propria revisione sententiarum cameralium intelligendus sit, nisi hoc ipso tempore visitatio cameralis Regimento imperii commissa fuisset, nisi connexio antecedentis §. 1. 2. & 20. & subsequents proxime §. 24. id suaderet, & nisi porro ibi inter partes tum temporis querentes & hi nominarentur: Und Landgraf Philipps zu Hessen wider Frobins von Hutten gesprochen Urtheil. Herzog Wilhelm und Herzog Ludwig von Bayern, wider Unsem Cammer Richter und Besizer etc.“ unde etiam Icti omnes passum huncce primam legalem huius remedii revisionis mentionem iniicere arbitrantur, sicut omne dubium nunc sublatum, ex quo perillustis auctor des Cammergerichtl. Staats: Archivs, P. V. §. 52. pag. 50. § 1. conclusum imperii:

„Item

"Item Statthalter und Orator saut denen Ständen sollen etliche unpartheyische verordnen, so der klagenden und beklagten Partheyen Sachen und Beschwerung, vor Churfürsten und Fürsten fürbracht, besichtigen, die nachmahlen dem Kayserlichen Statthalter und Regiment auf Pfingsten nächst zu Esslingen davon Relation thun, und alsdenn mit ihnen dieselben Sachen zum fürderlichsten entscheiden sollten" quod deinceps iam adductis verbis in Recessum istum migravit, adtulit, atque in lq. §§. 53. 54. 56. 57. pag. 51. 52. 53. 55. 56. de gravaminibus Ducum Bavariae Wilhelmi & Ludovici, condominorum, itemque Lotharingicis & Badensibus pluribus egit.

Quamvis autem Camera Imperii Regimentum, quod ei litteras & querelas Bavaricas communicaverat, informando non solum haec scripserit: "Nun hätte das Cammer:Gericht derentwegen gar keinen Scheu zu tragen; da aber denselben, laut der Ordnung, ohne Appelliren, Suppliciren, Reduciren sein freyer stracker Lauf gelassen werden sollte, zudem daß nach besag gemeiner unwidersprechlicher Rechten das Cammer:Gericht nicht soll, noch möge geweigert werden, und auch solcher Vorgang ohnehin nicht nach gesprochener Urtheil im Stand der Vollziehung geschehen möge, als wüßte man solcher ohnehin auch verspäteten Appellation nicht statt zu geben" verum etiam, porro diserte petierit "Man wollte aber dannoch gehorsamst bitten, solche Sachen in Beyseyn des Regiments nachmahlen referiren zu lassen, des Vertrauens, daß man sie als fromme Ehr- und Recht:liebende Richter erfinden werde — — die auch ihren Pflichten nach fernern Fürfahrens, auf rechtlich der Partheyen Anrufen, sich nicht zu enthalten hätten" Ibidem §. 55. pag. 56. imo insequenti deinceps anno 1526. ipsamet consilium, acta revidenda ad duas impartiales universitates transmittendi, atque ab hisce exquirendi, num bene, an male iudicatum fuerit? quod *illustris & magnificus Dn. PRAESES in meletematibus actorum publicorum de arate & numero causarum revisionis camerarum, Tubinge modo 4. editis P. 42. 43. sq. pluribus illustravit, dederit: in dem Staats:Archiv des Cammer:Gerichts P. V. §. 107. 108. pag. 83. 84. nihilominus tamen minime dici potest, his ipsis Camerae postulatis & instantiis, ex fiducia causa profectis, remedium revisionis introductum, constitutum-*
que

que fuisse, partim, quia illud iam antea usu obtinuit, consuetudinarium & vagum adhuc, communi appellationis, reclamacionis, retractacionis, recusacionis, reductionis, protestacionis super nullitate, syndicatus & similium nomine veniens, prout id ex eodem fonte iam laudatus *Dn. Prof. HOFFMANN in all. Disp. §. I. pag. 5.* observavit, partim vero & inprimis etiam, quia illud postea demum in *Recessu Imperii Ratisbonensi de anno 1532. Tit. III. vom Cammer:Gericht, §. 16. & 17. pag. 359.* & ne hic quidem aperte, sed recte modo sub schemate & involucro syndicatus constitutum & legaliter introductum fuit. Quamvis autem §. 16. hic sit: "ferner, als Cammer:Richter und Besizer den Commissarien in ihren übergebenen zweifelhaften Articuli angezeigt, dieweil sich die Parteyen zu Zeiten beschwären, als sollten unrechtmäßige Urtheil erdffnet werde: auf daß dann niemands wider Recht am höchsten Gericht verdruckt werde, gebührlchs Einsehens zu thun, ic. Haben Wir, auch Churfürsten, Fürsten und Ständ diesen Puncten bestes Fleiß erwogen" magis tamen in odium, quam in favorem cameralium & proprio motu magis & instinctu, vel ad instantiam partium potius, quam ipsius Camera constitutum ibi fuisse syndicatum ex sequentis §. 17. principio "und damit Unsere Cammer:Richter und Besizer desto fleißiger seyn, so sie besorgen müssen, daß die Acta folgendts nach gesprochenen Urtheil auch besichtiget, und niemands an Unserm Cammer:Gericht Unrecht geschehe, zu dem, daß solches Unsern Kayserl. Richter nicht entgegen, so wider End:Urtheil zu suppliciren zulassen, und die Richter, so unrechtmäßige Urtheil aussprechen, den Krieg ihr eigen machen, und deshalben ad Syndicatum gestellt werden mögen:ic." colligas. Audias vero etiam *perill. L. B. de HARPRECHT novissime P. V. §. 124. pag. 93.* hanc in rem sic differentem, nec Camera quidquam nisi remotissimam quandam occasionem circa hanc syndicatus constitutionem tribuentem. "Der 16. 17. und 18te §. enthält den Reichs:Schluß auf des Cammer:Gerichts oben vermeldeten Artikel von nochmaliger Besichtigung der Cammer:Gerichts:Urtheil. Dergleichen Rechtsmittel waren unter dem Nahmen von Appelliren, Reclamiren, Retractiren, Reduciren und Protestiren super Nullitate schon längst vorher bekant, nur aber ermangelte hierzu

hierzu die rechte Form. Da nun allbereits im Jahr 1524. auf Veranlassung von Bayern in den Weg einer Inquisition durch die Reichs-Visitation eingeschlagen ware, auch eben damahls das Cammer-Gerichte selbst den Antrag dahin gemacht hatte, solcherley Rechtsfachen nochmahlen vor dem Regiment referiren zu lassen, hiernächst diese Vorgänge einen Grund in denen Kayserlichen (gemein Römischen) Rechten hatten, als welche gegen die Richter, so durch unrechtmäßige Urtheil den Krieg ihr eigen machen, die Syndicats-Klag verstaten; so wurde vorjehz dieses Rechts-Mittel beliebet, und die Form des rechtlichen Verfahrens dabey vestgestellt, bis und dann in folgenden Zeiten die Remedia Syndicatus und Revisionis deutlicher von einander abgefondert worden. " Est vero de syndicatu adhuc multo minus verosimile, quam de revisione, quod urgente ipsamet Camera, quæ querelas & gravamina Statuam quorundam saltem indicavit, quæ modo lese defendendi, suamque innocentiam comprobandi causa revisionem, vel regimento, vel universitatibus committendam flagitavit, minime vero ullibi revisionis, ceu generalis, communis & ordinarii remedii contra sententias suas introductionem proposuit, suavit, urfit, omnem potius tum quoque appellationem, supplicationem & reductionem a se amolens, liberumque & supremum exercitium urgens, remedium revisionis introductum fuerit. Sicuti quoque ordinatio camerale de anno 1548. quo illud primum a syndicatu discretum, & tanquam singulare remedium vere introductum fuit, nullam prorsus instantiæ illius camerale mentionem facit, imo illam penitus omitit, in novissima quoque de anno 1555. P. III. tit. 53. pr. non nisi verbis §i 17. Camera omnino odiosis, usa.

Caput IV.

Vehementer potius torius, huius, ei adeo odiosi, remedii revisionis abolitionem Imperatori & Imperio persuadere voluit Camera.

Sit vero etiam, quod celsissimum iudicium camerale, ab initio, tam visitationis suæ, per modum inquisitionis (Cammer-Gerichts-
 B Archiv,

Archiv, P. V. §. 52. pag. 50. 51. 5 §. 124. pag. 97. *Rec. Imp. Spir. de anno 1529. §. 28.*) instituta, quam & revisionis ipsius, sive potius cuiuscunque remedii contra sententias suas, prius, quam hoc legaliter firmaretur, & a syndicatu distingueretur, dum adhuc usu & consuetudine niteretur, atque inter varia nomina & media fluctuaret, revisionem nondum adeo magno odio persecutum fuerit, mitiusque paulo de illa senserit; postea tamen, ex quo illa generale & commune remedium contra sententias camerales legibus ipsis constitutum praxique deinceps admodum & iusto quidem nimis increbuit, *odium*, quod camerales contra istud conceperant, vehementer auctum fuit, & eousque processit, ut vel tandem penitus abolendum, abrogandumque illud censuerint, hocque iudicium & consilium suum tacito non amplius pectore compresserint, sed commodam potius occasionem nacti, totalem eius abolitionem conventui Deputatorum *anno 1643.* congestis omnibus *odii* huius argumentis, suggesterint, suaserintque, nexos rei iudicariæ Germanicæ investigare, atque de illis ad dictum conventum referre iussi. Nulla ratione præsumi posse, aiebant, tot eximios ICTos aliquid iustitiæ contrarii commissuros, pronunciaturosque fore, non esse, cur maior iuris, iustitiæ, æquitatis, dexteritatis, rerumque cameralium peritiæ præsumtio, pro revisoribus & subdelegatis Statuum visitorum militare dicatur, quam pro assessoribus cameralibus, illis, non minus a Statibus præsentatis atque delegatis; vergere in dedecus totius imperii, exteris potissimum in oculos incurrens, nullum plane in illo reperiri iudicium & tribunal, quod omnis ulterioris revisionis expers sit ab eaque immune, imo, non ultimum malum, quod ruinam Germaniæ manifesto procuret, esse nimiam revisionum frequentiam, hincque oriundam molestissimam omnium litium protelationem, & quæ plura contra hoc remedium, pro suo, istud supprimendi voto, congefserant camerales, tot gravissima odii eius argumenta. Propria & præcipua illorum verba legis apud NEURODES *ad R. I. N. pag. 502. 503.* Licet vero Status non nullius ponderis ea iudicaverint, sed illis potius multum veri atque revisioni haud parum nocivi inesse putaverint; illam quidem, tanquam certissimum subinde temerè litigantium refugium, auctoritatisque camerali haud parum contra-

trarium, ea, quam necessitas exposceret, ratione, restringendum autumarunt; attamen, quia illud remedium tanto olim consensu & adplausu receptum & approbatum, tot iam legibus & constitutionibus imperii firmatum atque fulcitum, longo iam tempore usitatum & observatum, subinde etiam verum & salutare laetorum gravatorumque asylum fuerit, quod, ut conservetur, Statuum membrorumque Imperii multum omnino interfit; unanimi consensu prudentissimoque consilio conclusum statutumque fuit, illud retinendum potius esse, quam abrogandum, verum & genuinum eius usum ab abusu, quem solum omnia illa feriant argumenta, probe discernendum, hunc omni quidem modo cavendum, at illum ideo non totum reiiciendum, sed ipsum potius remedium iustis cancellis & limitibus includendum atque coercendum esse. Digna sunt, quae inspiciantur, & in utramque partem probe ponderentur, cum cameralium pro abolitione, tum & deputatorum pro conservatione eius argumenta, praesertim in singulis horum votis obvia, coniunctim nobis exhibita a B. IO. GODOFR. de MEIERN in collectione *actuum comitialium Ratisbonensium publicorum de annis 1653. & 1654. Tomo II. L. IX. §. IV. Num. I. ad punctum 6 & 7. §. XX. Num. I — V. & §. XXI. Num. I II. L. XII. §. II. Num. I. pag. 399. sq.* Omnes vero pro conservatione revisionis rationes contraxit NEURODES *ad R. I. N. pag. 504.*

Caput V.

Sed conservatum illud, curatiusque determinatum fuit in recessu imperii novissimo.

Non solum vero ita censuerunt senseruntque Deputati imperii, qui causam iustitiae vel iudiciariam regni nostri anno 1643. & 1644. magno studio & labore tractabant, verum eundem quoque animum erga revisionem universalis ille Statuum conventus *Ratisbonensis annorum 1653. & 1654.* prodidit, qui novissimum nobis peperit recessum Imperii, in quem, uti pleraque ea, quae Deputati illi praepraverant, praetractaverantque, ita speciatim

ciatim quoque placita illorum circa remedium revisionis contra sententias camerales, inde a §. 124. usque ad §. 133. migrarunt, ea nobis pandentia, de quibus Imperator cum Statibus wegen Abkürzung der Revisionen und Beförderung der Execution über die gesprochene Urtheil, in reisser Ueberlegung, wie die vielfältige Revisionen zu verhindern, und denselben zu begegnen seyn möchte" §. 124. pr. congenerat, remedium hocce non solum curatius multo determinantia, sed & multis variisque limitibus circumferibentia. Quorum præcipuus fons sine dubio, cum priscum illud odium, cap. II. tum & consilium istud, revisionem penitus abolendi, cap. IV. fuit, adeo, ut licet non abolitum sublatumque fuerit revisorium, certe tamen admodum restrictum, limitatumque hinc valde difficile factum fuerit. Negatus ei in posterum fuit effectus suspensivus, relictus solus devolutivus. §. 124. Ut Iuramentum revisorium §. 125. pecuniam succumbentia §. 126. summam revisibilem §. 127. & tentamen amicabilem compositionis §. 133. taceam. De quibus omnibus, præter eos, qui ex instituto de remedio revisionis scripserunt, illi præsertim amplissime meriti sunt, qui suam illustrando recessui novissimo inque eum commentando impenderunt operam, velut imprimis & Io. WOLFG. TEXTOR in *Disput. ad R. I. N. academicis Alt.* 1669. & Heydelb. 1686. 4. ed. *Disp. XIII. de revisionibus pag.* 389—412. & SEVERIN. THEOD. NEYRODES in der gegenwärtigen Verfassung des H. Röm. Reichs in Staats- und Justiz- Sachen, oder pragmatischen Erläuterung des jüngern Reichs- Abschieds, Jena 1752. 4. IX. Haupttheil, von dem remedio revisionis und der Camera- Gerichts- Visitation, pag. 497—584.

Caput VI.

At retento tamen pristino, eius odio.

Quamvis autem Recessus hic, præter varios, quos revisionis remedio nunc posuit, limites, negatumque effectum suspensivum, nihil plane *odii* adversus remedium ipsum spiraverit, sed potius fatale eius interponendæ & introducendæ, quod olim non nisi bi- & postea

postea trimestre fuit, *Rec. Imp. Spirensis de anno 1557. §. wiewohlfirney* n. 23. *P. III. pag. 157.* uno mense ampliaverit, & quadrimestre esse iusserit, eique favorabilem istam adpellationis analogiam, de qua suo loco, conciliaverit, nondum tamen ex odio illo, quo Camera istud non solum prosequeretur ipsa, sed & quo illud generatim & ubique premebatur, circumdabaturque, eluctari, illudque a se amoliri potuit revisio, semper adhuc extraordinarium non modo, & subsidiarium, sed & difficile, imo odiosum plane remedium habita, coangustanda potius quovis modo, quam libere sibi relinquenda, libere concedenda, vel extendenda plane, atque amplianda. Non solum argumenta illa, quae camerales ei opposuerunt, licet non ipsum & rectum eius usum, sed ab usum modo & pravam sinistramque eius usum ferentia, odium istud continuarunt, auxerunt, perpetuumque reddiderunt, tam interna gravitate sua, quam etiam magna illa, qua camerales tum per universam Germaniam ex merito pollebant, existimatione; verum etiam deinceps, nescio, quod magnum & singulare odium revisionis arguere videbatur singularis, cum ordinationis cameralis, tum Reversus istius sollicitudo, illam limitandi, constringendique, ita, ut vix satis limitari posse videretur. Imo, cum abusus eius ab usu non satis distingui, secerni, atque in praxi separari posse videretur, ipsumque hoc remedium, non cuiusvis forsitan, qualiscunque, inferioris, delegati, sed supremi plane Camerae nempe iudicii, fortissima omnino & scientia, & diligentia, & dexteritatis praesumptione muniti, impugnaret, nec sine manifesta litium prorelatione, nec sine specioso immortalitatis litium metu, propter conjunctionem suam cum iam tum sat diu intermissis, nec nisi difficulter restaurandis, deputationibus imperii & visitationibus Camerae ordinariis, locum habere & effectum fortiri posset; pristinum firmari potius videbatur odium. Probat continuationem huius odii communis Ictorum doctrina, qui adhuc nihilominus revisionis remedium aequo odiosum perhibuerunt, ac quidem antiquiores. *LUD. GILHAUSEN in arbore iudiciaria, pag. 615. num. 29.* *P. HEIGIUS, qu. X. num. 82. pag. 152.* *C. OFFENBACH de revisione, §. 22.* *ab ANDLERN in Tomo Constitut. Imp. II. pag. 1695.* *LYNCKEVS in tr. de gravam. extrajudiciali, Cap.*

IX. P. 2. §. 16. pag. 305. *Breviculum praxeos imp. aulica tit. 59. §. 4. p. 239. NEURODES all. l. pag. 501. §. 1. not.*

Caput VII.

Novissimis demum capitulationibus Imperatorum sublato.

Duravit, & indies fere crevit hoc odium revisionis, usque dum Collegium Electorale, hoc remedium minus odiosum, ac quidem reputabatur, habendum, omnique promotione potius & maturatione & sic favore potius, quam odio dignum censeret, non obstante eo, quod post peractam adhuc locum habeat executionem, quod decimas iam & sententia definitiva dudum pronunciata iudicatas res denuo in disceptationem & cognitionem adducat, sicque vel lites immortales, vel iustitiae administrationem inefficacem facere videatur, quavis velut abbreviatione corrigendum. Ita namque Electores in suo capitulationis perpetuae projecto de anno 1664. "Wiewol aber, obverstant dener massen, auch nach vollstreckter Execution das Benef. Rev. im Reich statt hat, damit jedoch die abgeurtheilte Rechtfertigungen nicht wieder zur Bahn gebracht, noch die erhobene Strittigkeiten an dem R. E. G. oder Reichs-Hofrath gar unsterblich, oder die Justiz kraftlos gemacht werden möchte, so will der R. Kayser sothane Revisiones nicht allein nach aller Möglichkeit beschleunigen, befördern &c. &c."

Nec dissentiebant Principes, eodem favore revisionem dignantes, hincque omissionem verborum: "nach vollstreckter Execution" adiunctionem supplicationis, & quoad revisionem, expressam iudicii Camerae imperialis mentionem desiderantes; ab Electoribus quoque sine omni dubio admissam atque concessam. Vnde in novissimo inter Electores & Principes convento capitulationis perpetuae *projecto* de d. 4. 6. 7. & 8. Julii & in capitulatione, quae istud sequebatur, *Caroli VI.* de d. 12. Oct. 1711. in der Zechischen gegenwärtigen Verfassung der kaiserlichen Regierung in Teutschland nach Carln des VI. Wahl. Capitulation (4. Leibz. 1713.) pag. 136. 138. & 137. 139. verba ista sic leguntur. "Wiewohl aber, &c. &c. noch zu gestatten."

Verbis

Verbis hisce & quidem ab initio statim, post verba "Wiewol aber, obverstandener massen, das beneficium revisionis & supplicationis im Reich statt hat" proxime & immediate ante verba: "damit jedoch dardurch & qua rel. prima vice anno 1741. & 1742. in capitulatione Caroli VII. tum condita, cuius *Artic. XVII.* §. 2. constituebant, ex monito & suffragio Brandenburgico, a reliquis adprobato (Conf. MOSERVS *ad Capitulat. Caroli VII. P. III. pag. 189.*) hæc inserta fuere: "und daher auch bey Unserem kaiserlichen Reichs-Hof-Rath wider dessen Erkenntnisse, oder Unsere Selbst eigene auf Reichs-Hof-räthliches Gutachten abgefassete, daselbst publicirte kaiserliche Resolutiones pro odioso oder unzulässig durchaus nicht gehalten, und, wann die Formalia ihre Nichtigkeit haben, niemanden versagt, weder durch übermäßige Sportuli schwer gemacht werden soll." Quemadmodum etiam finalibus istis verbis hæc quoque tum de novo addita fuere: "Noch gestatten, daß die cognition über die nach dem Reichs-Abschied de anno 1654. §. 125. in casum succumbentiæ zu erlegende Caution de restituendo und deren Zulänglichkeit dem Cammer-Gericht entnommen, und vor die Revisores gezogen werden möge" übrigens aber wurde es bey dem alten projecto perpetuæ gelassen, obgleich, scribit *illustris Io. Iac. MoserVS*, modernus iurisprudentiæ publicæ parens, *ad Capitulationem Caroli VII. eiusque Artic. XVII.* §. 2. *P. II. p. 493.* §. 3. wegen des effectus supplicationum devolutivi vel suspensivi, wie auch: ob Victor in prioribus instantiis & victus in revisionis instantia zum remedio supplicationis oder Revisionis zugelassen? wichtige Monita gemacht worden waren." Qua de re nuperrime demum ex instituto egit *Exc. Dn. D. Io. Dan. Hoffmann* in iam supra laudata *Disp. de remediis adversus sententias Revisorum Cameralium*, §. XII. *p. g. 41. 42. sq.*

Eadem illa verba sine omni prorsus additione, detractioe, vel immutatione retenta fuerunt, uti in FRANCISCI I. gl. m. *parris* die 13. Septembr. 1745. condita, sic quoque in regnantis nunc & imperantis Augustissimi IOSEPHI II. *filii* die 27. Martii 1764. condita capitulatione, ubi itidem *Artic. XVII.* §. 2. *pag. 73. 74.* verba ita fluunt.

Caput

Caput VIII.

Commentarius ad Capitulationis novissimæ verba huc spectantia.

Prima huius si verba, eaque formulam illam connectendi cum antecedenti so huius rei, iudiciaria imperii ulterius adhuc destinati art. XVII. primo continentia (viewofsten aber,) uti totus si fundus, e primo fere proiecto capitulationis perpetuæ de anno 1664. supersunt, & sese referunt ad serium illud, quod dictus §. 1. continet, & inculcat præceptum, de non impedienda, sufflamnanda, remoranda, & procrastinanda ullius sententiæ definitivæ in alterutro supremorum iudiciorum Imperii lata, viresque rei iudicatae nactæ executione, secundum ordinationes iudicii aulici, camerae & executionis, simpliciter citra omnes contra executionem non amplius admissibiles exceptiones peragenda, partim ex capitulatione *Ferdinandi II. art. 44.* partim ex monico Principum de anno 1663. partimque tandem itidem e dicto proiecto perpetuæ, superstes. *illustr. MOSERVS d. I. pag. 491. 492.* Add. Eiusdem annotationum *ad Capitulationem Caroli VII. P. I. adp. pag. 44. num. 15.* nec non *Articuli Capitulationum novissimarum XVI. §. 6.*

Quæ proxime sequuntur duo verba "obverstandener massen" itidem proiecti illius sunt, & allegationem eius continent, quod tum in proiecto illo, *articulo XVI. (8.)* tum in capitulationibus cæsareis Pace Westphalica iunioribus, *Ferdinandi IV. artic. 43. Leopoldi artic. 42. Iosephi I. artic. 41.* (conf. laud. *MOSERVS ad d. Capitulationem. P. II. p. 488. 489.*) tum in quatuor novissimis *artic. XVI. §. 16.* in illis expresse, hic vero per relationem ad instrumentum pacis, huic ipsi conformiter, ad amissam scilicet *Art. V. §. 54.* quoad processum iudicarium &c. de remedio supplicationis contra sententias in iudicio imperiali aulico latis constitutum fuit, revisioni camerali, quæ iam diu obtinuerat, quoad eius fieri poterat, equiparata. Addatur Ordinatio iudicii imperialis aulici *Tit. V. §. 7.* commentarius pragmaticus *perill. FRID. CAR. de MOSER* in illam, *T. II. p. 43 l. & imprimis patris eius IO. IAC. MOSERI* tr. de hac in dem *R. N. S. N. üb: sichten*

lichen Revision oder Supplication in *miscellaneis* Eius, P. 11. pag. 320. sq.

Iunguntur deinde in principio huius si beneficium revisionis & supplicationis. Idque particula copulativa, & sicut in articulo XVI. §. 16. inde a Carolo VI. particula aduersativa, oder; argumento I. P. W. O. *Artic. V. §. 54.* Quorum illud Camerae, hoc vero iudicio imperiali aulico ita proprium est, ut, ne partes hic litigantes omni remedio (suspensivo) destituantur, loco revisionis in Camera usitata licitum sit parti gravatae, a sententia in iudicio aulico lata ad Caesarem Maiestatem supplicare, ut acta iudicialia denuo adhibitis aliis, gravitati negotii paribus, neutrique partium addictis, ex utraque religione aequali numero consiliariis, & qui concipiendae & ferendae priori sententiae non interfuerint, aut certe referentium & correferentium partes non sustinuerint, **revidentur.**” Revisio haec, sive, quae una eademque hic est, supplicatio, cameralis revisionis analogiam, quoad eius fieri potest, sequitur, id est, sunt verba *illustris* Io. St. PUTTERI in *noxa epitome processus* amborum supremorum imperii tribunalium 8. 1757. *L. V. Cap. V. §. 503. pag. 302.* ea, quae de revisione camerali sine singulari plane Camerae ratione habita in legibus imperii statuta sunt, locum quoque habent in iudicii aulici revisione, reliqua, quae ad solam cameram, non aulicum iudicium quadrant, hic cessant. Inprimis nullus hic visitationis respectus est, sed in eodem collegio, tantum ab alio referente disquiritur circa hoc remedium, quod nec *odiosum* hic haberi leges volunt. *Capitul. art. 17. §. 2.*”

Præmittitur semper supplicationi revisio. Partim quia haec, illa prior & antiquior. Partim quia supplicatio ad imitationem & exemplum revisionis cameralis demum efformata & introducta fuit. Hic vero huius ordinis particularis adhuc prostat ratio, in connexionem sequentium sita.

C

Caput

Caput IX.

Agit ille §. de revisione camerali, æque ac de supplicatione iudicii imperialis aulici.

Generatim namque dicitur, beneficium revisionis & supplicationis obtinere „im Reich,, manifestissimo, ut puto, indicio, sermonem non esse de sola *supplicatione* in iudicio imperiali aulico usitata, quippe quæ & *revisio* dicitur, *Artic. XVI. §. 16.* sed potius de utraque, & revisione camerali, & supplicatione iudicii aulici, de illa æque, ac quidem de hac, cum im Reich duo sint iudicia suprema, Camera alterum, & iudicium aulicum alterum, contra quorum sententias beneficium revisionis & supplicationis etiam si illa prompte sint exequenda, *Art. XVII. §. 1.* & quidem prædicto modo observantur dener massen *ibid. §. 2.* pr. obtineat. Prodit id ipsum satis luculenter hæc ipsa ad articulum XVI. eiusque §. 16. facta relatio, sive implicita huius allegatio, cum nec ibi, ubi *Revision* oder *Supplication* dicitur, de solo iudicio imperiali aulico, eiusque supplicatione in specie sic dicta, sed & de iudicio camerali, altero supremo, huiusque sententiarum revisione proprie sic dicta, sermo sit. Was auch einmahl in erstgedachtem Reichs: Hofrath oder Cammer: Gericht in iudicio contradictorio debita causæ cognitione, ordentlich weise abgehandelt, und geschlossen ist, dabey soll es forderst allerdings verbleiben und nirgend anders, es sey dann durch den ordentlichen Weg der in offermeldtem Friedens: Schluß beliebter (id quod de *camerali* quoque *revisione* verum est, non solum, quod d. §. 54. *Art. V.* supplicatio „loco revisionis in camera usitata,, constituatur, sed & quod ordinatio cameralis de anno 1548. sive potius 1555. a *Conr. Braunio* & *Conr. Vischio*, duobus cameralibus, collecta in pace Westphalica iterum confirmata, & pro vera lege publica fundamentali agnita fuerit; *Perill. de HARPPRECHT* in dem Vorbericht des V. Theils des Cammergerichtl. Archivs §. 4. p. 3.) nach dessen Art. 5. §. quoad processum iudicarium anstellender *Revision* oder *Supplication* von neuem in cognition gezogen,, Et §. articuli huius XVII. primus, ad quem verba initialia nienwohln aber se referunt, de utriusque iudicii sententiis æqualiter loquitur.

Caput

Caput X.

Dubia quædam removentur.

Postquam igitur utrumque beneficium, revisionis & supplicationis sic contra utriusque supremi iudicii imperialis sententias generatim stabilitum fuit, specialis quidem denuo transitus ad iudicium imperiale aulicum fit, & inde (und daher) argumentum ducitur, quod beneficium istud, vel commune, revisionis & supplicationis, vel ei proprium, supplicationis, etiam contra sententias iudicii imperialis aulici obtineat "im Reich statt hat, und daher auch bey dem kayserslichen Reichs Hofrath wider dessen Erkennnisse — — vor unzulässig durchaus nicht gehalten — — werden solle" facta singulari &, cum in *I. P. W. O. Art. V. §. 54.* ad Cæsaream Maiestatem supplicare permittum fuerit, omnino, si non necessaria, perutili tamen extensione auf die kaysersliche selbst eigene, aus Reichshofrathlichem Gutachten abgefaste, daselbst publicirte kaysersliche Resolutions. Qui tamen transitus, quod tamen argumentum, quæ tamen extensio minime obstat generalitati thesæos ibi simul inflexæ & non tam incidenter, quam ibi potius, ubi maximum pondus præbere poterat, proposita

"daß das beneficium Revisionis & Supplicationis im Reich, — — pro odioso durchaus nicht gehalten — — werden solle."

Frustra hoc "pro odioso nicht gehalten werden solle" ad supplicationem in specie & proprie sic dictam, ex *I. P. W. O.* oriundam, a camerali distinctam, huicque eatenus oppositam, contra sententias iudicii imperiales aulici tantum atque etiam contra ipsas resolutiones Cæsareas, pravio voto ad Imperatorem exaratas, ibique publicatas, obtinentem restringere conaberis, B. L. nec puto, *illustrum PÜRTERVUM* in adductis supra verbis "quod nec odiosum hic (ergo tamen in Camera, posset quis secum cogitare) haberi leges volunt" restrictionem hancce intendisse. Eam tamen omnes illi hodie reapse supponere atque statuere videntur, qui post novissimas tres capitulationes revisionem cameralem adhuc in odium iudicum, quos aut negligentia, aut imperitia accuset, tendere putant, ut ipse quidem *per-*

illustris L. B. de CRAMER Sect. IV. tit. III. §. 1516. pag. 429. scripsit, at contrarium tamen nihilominus eatenus perhibens atque ex ipso hoc capitulationis loco repetens, quando ibidem §. 1530. scribit "Remedia Revisionis & Supplicationis species defensionis, æque, ac appellatio, adeoque eatenus odiosa non sunt (Capitul. Art. 17. §. 2.)" Sicut & hoc observare licet, quod in illis ICtorum, cameralium quoque, scriptis, quæ post capitulationem Caroli VII. ultimo abhinc vicennio, & quod excedit, prodierunt, regula de odio revisionis non amplius toties repetita, tamque serio inculcata fuerit. Silent plerique noviores hoc odium, quamvis eius abolitionem vel favorem plane revisionis diserte & rotunde perhibere vix audeant, de generalitate forsitan thesios istius minus adhuc persuasi atque convicti, cum tamen in tribus illis capitulationibus novissimis, per modum legis & sanctionis pragmaticæ, cui nec Principes, nec reliqui Status monitis & protestationibus suis ad & contra capitulationes istas specialiter unquam contradixerunt, non solum, quod remedium supplicationis adversus sententias iudicii imperialis aulici, ipsasque prævio voto eius ad Imperatorem ibi promulgatas resolutiones Cæsareas, sed & æque & eodem modo, quod etiam remedium revisionis adversus sententias camerales competens, pro odioso plane non habendum sit, quam expressissime cautum statutumque sit. *Cel. Io. ANDR. HOFMANN in der teutschen Reichs-Praxi, §. 2405. P. III. p. 213. n. p.* Principium namque si meminit utriusque, & Revisionis, & Supplicationis beneficii. Dicit illud, utrumque hoc beneficium prædicto modo obtinere in imperio, ergo non in solo iudicio imperiali aulico, sed æque etiam in Camera, altero supremo & pari iudicio imperii. Progressus deinde fit tum particula: und quæ reg. copula est, & non disiungit ea, de quibus modo dictum fuit, certo respectu diversa, tum inprimis quoque consequentia & argumentatione illa, qua plane opus non fuisset, quæ nemini, de sola supplicatione iudicii imperialis aulici hic sermonem esse, cogitanti, putantive in mentem venire potuisset "dahero, und dahero" statim namque alias scribendum fuisset: wiewohlen aber oberstandener mass seu das beneficium supplicationis (omissa mentione revisionis) bey dem kaiserlichen Reichs-Hofrath (nicht allein) wider dessen Erkenntnisse,

nisse, oder (sondern auch wider Unsere Selbstgeigene aus Reichs-Hof-
rätlichen Gutachten abgefasset, daselbst publicirte kaysersliche resolutio-
nes statt hat, und pro odioso oder unzulässig durchaus nicht gehalten
— — werden solle. Loco huius autem, vel eiusmodi contextus
exprimitur, & revisio, & supplicatio, particula namque & subinde
etiam disiungit & distinguit, ad eiusmodi quendam locum provo-
catur, in quo, utriusque iudicii, cameralis & aulici, revisionis vel
(oder) supplicationis expressa mentio fit, indicatur generalitas ser-
monis per verba: im Reich, additur mox: im Reich statt hat, &
licet deinde speciale quoddam, & iudicii imperialis aulici supplica-
tioni proprium atque singulare inferatur, ne tamen cameralis revi-
sio quoad omnem sequentem contextum, & sic inprimis quoad the-
sin; *ne pro odioso habeatur*, exclusa censeatur, sed illa diserte po-
tius includatur, præter particulam connectentem: und & conclu-
dentem: daher addita adhuc fuit particula: auch, quæ, cum necessario
& semper duo supponat, nullo modo dubitare nos sinit, quod al-
tera revisio, cameralis nempe, non minus, quam altera, iudicii
aulici, supplicatio stricte dicta, odiosa haberi non debeat. Omnia,
quæ deinceps sequuntur, utriusque sunt communia. Revisio came-
ralis æque admissibilis est, ac quidem supplicatio aulica, & neutra
habeatur, vel pro odiosa, vel pro inadmissibili (unzulässig) quamvis
forsan *duo* illa prædicata, pro odioso oder unzulässig recte sic distin-
xeris, quod *prius* utriusque commune, *posterius* vero inprimis de sup-
plicatione contra sententias aulicas ipsasque resolutiones cæsareas non
minus admissibili exaudiendum sit. Hoc enim loco revisio came-
ralis non demum pro admissibili declarari, vel, ut illa admittatur,
nunc demum mandari debuit, quippe quæ iam dudum scriptis quo-
que legibus firmata obtinuit. Et quamvis idem de aulica quoque
supplicatione, inde a pace Westphalica, centum fere annos, usque ad
Carolus VII. obtinente, verum fuerit; hoc tamen prædicatum:
durchaus nicht unzulässig proxime de supplicatione contra resolutio-
nes cæsareas & sententias aulicas, ab ipsomet velut Imperatore,
prævio voto ad illum latus, explicari potest & debet. Vtraque
porro, & in specie quidem cameralis quoque revisio pro odiosa ha-
beri vel ideo hoc loco prohibetur, quia & illa sua formalia habet,
quæ

quæ rite observata esse debent, si quidem admissibilis (zulässig) esse debeat, vel admitti velit. Utraque omnibus, gravatos se putantibus communis, neminique, formalibus rite observatis (wann die formalia ihre Richtigkeit haben) deneganda est, "niemand versaget" neminique ulla difficultas, vel in Camera, vel in iudicio imperiali aulico, per sportulas immodicas, (durch unmäßige Sportulen schwer gemacht) creari debet, a pecunia succumbentia adhuc distinctas. Nihil ibi quoad utramque cavetur, quam immortalitas litium, & hæc quidem æqualiter am kaiserlichen Cammer: Gericht oder Reichs: Hofrath. Reliqua totius §i & subsequantium verba non nisi de revisione generatim agunt, dum eius promotionem & maturationem, revisoribus serio iniungunt, cameralibus puta, singularibus toties, quoties id necesse, mandatis excitandis, imo speciatim non nisi de revisione camerali præcipiunt, prouti id provocatio eorum ad R. I. N. tam generalis, quam quoad cognitionem super cautione §. 124. specialis satis superque evincit, in fine huius §. 2. diferte Camera: dem Cammer: Gericht vindicatam, nec vero revisoribus relinquendam. Quis igitur contra totum §i contextum, & quod magis adhuc, contra identitatem, quid quod maioritatem rationis thesin & verba huius §i adeo seria, beneficium revisionis & supplicationis, quod in imperio generatim locum habeat, & inde etiam (und daher auch) contra sententias aulicas & resolutiones cæsareas locum suum capessat, pro odioso plane non habendum esse, ad solam supplicationem aulicam restringat, cui hodie vel ideo saltem suspensivus negatur effectus, quia eum R. I. N. §. 124. revisioni camerali negavit. *Illustris Moser vs, sect. VII. §. 1. sqq. 6. sq.*

Caput XI.

Supplicatio iudicii Imperialis aulici nunquam odiosa fuit.

Unicum permultis hæc & gravissimis sane argumentis addere liceat. Supplicatio strictè sic dicta, quatenus vel olim vel hodie a revisione distincta, nullo unquam eiusmodi, ac hæc quidem in
Came-

Camera praesertim, vel generatim, vel speciatim in aula Imperatoris premebatur odio, de revisione contra longe notissimo. Nec illa, aequae ac revisio camerale, tam facile negabatur, immodicisque sportulis, iusto difficilior reddebatur. Imo, quum anno 1612. de remedio quodam contra sententias consilii imperialis aulici permittendo & introducendo deliberarent ELECTORES, Brandenburgicus "So wäre auch gesteu, inquires, von Ihnen erinnert: den gravatis ein remedium vorzubehalten, damit es nicht bey einem Bescheide bleiben döuffte, weil es in allen Gerichten also gehalten" monuit "da nun das remedium Revisionis zu odios, möchte man remedium supplicationis zulassen. Apud Moserum ad Capitulum Francisci I. II. Anhang, Extract Churfürst. Wahl: Protocolls vom Jahr 1612. bey der Wahl Kayfers Matthiä, pag. 367. sq. sess. XII. pag. 486. Huic itaque supplicationi, ut nunc demum odium illud revisionem premens detraheretur, minime opus, e contrario autem admodum necessè erat, ut vel tandem idem illud odium, quo revisio circumdabatur, aboleretur, & illa sibi vel potius aequitati relinqueretur. Ergo verba ista, pro odioso oder unzulässig durchaus nicht gehalten satis emphatica, de revisione potius, quam de supplicatione accipienda esse, sole meridiano clarius adparet.

Caput XII.

Argumento §. eius 2. revisio camerale odiosa haberi non possit.

Fac vero etiam, & pone contra evidentiam tantisper, verba si nostri hæcce plane non continere diserte, sed unice de supplicatione loqui, argumento tamen eorum, quod ICTI vocant, nec revisionis beneficium in posterum amplius pro odioso habendum foret. Si aequalia & inter se paria sunt hæc duo iudicia, camerale & aulicum, uti quidem revera sunt, *Ordin. Iud. Imp. Aul. Tit. II. §. 8. & Capitulationes novissima, Artic. XVI. §. 7.* concurrentem inter se invicem iurisdictionem habentia; cur illud remedium, quod contra unius, non vero etiam illud aequae, quod contra alterius, cuiuscunque dein-

deinceps, iudicii sententias competit, odiosum reputari debeat, nulla plane ratio adparet & causa sufficiens. Si porro Senatam imperialem aulicam iusto magis præcipui quid sibi tribuere, subinde iam conquesta est Camera; & si revera, tanquam *iudicium* & non *consilium* modo Imperatoris, varias actu habet præ Camera prærogativas; quis supplicationem in illo magis, ac quidem revisionem in hac pro odiosa habeat, vel potius odium, ubi diserte detrahitur, ei potius, non vero insimul quoque revisioni camerali detrahi credet? Si denique illa contra ipsas caesareas resolutiones, mediatas certe, & per iudicium imperiale aulicam prævio huius ad Imp. vota publicatas competit, & tamen hoc præsertim ipso casu pro odiosa haberi prohibetur, quis amplius revisionem sententiarum cameralium, quam ipsummet instrumentum pacis Westphalicæ, æque ac illam adprobavit, in posterum adhuc pro odiosa haberet, vel legem istius odii prohibitive non etiam ad hanc extenderet? nec quidquam repugnante revisionis illius cameralis natura & indole, reg. ut dictum, una eademque, effectu *suspensivo* hodie in praxi utrobique destituta.

Caput XIII.

Nec odiosus est effectus revisionis devolutivus.

Sed urges forsitan *devolutivum* revisionis, quo etiamnum gaudet, R. I. N. §. 124. effectum, cum contra supplicatio eo carere videatur. At, quo minus hæc differentia vere obstare queat, varia impediunt. *Primo* namque ipsamet pax Westphalica, quæ supplicationis remedium introduxit, *revidendis denuo actis iudicialibus* alios & tales quidem consiliarios adhibere iubet, qui concipiendæ & ferendæ priori sententiæ non interfuerint, aut certe referentium & correferentium partes non sustinuerint. *Posterius* hoc in praxi obtinet & servatur, quod vero prius propter singularem iudicii aulici, omnia in pleno tractantis rationem non æque locum habeat, vel ideo nullam supplicationi præ revisione favoris prærogativam consiliare potest, quia *secundo* ipsi quoque re- & correferentes camerales

les una cum toto senatu, omnibusque eius membris, mortuorumque extractus & relationes ad revisionem actorum ab ipsis revisoribus adhibentur, eorumque rationes decidendi audiuntur, & expenduntur, imo acta neben denselben verordneten Commissarien und Rätthen auch durch den Präsidenten und Besißigern, durch welche die Urtheil gefällt, und gesprochen, revideri iubet *ordinatio. pr. tit. 63. P. III.* Licet itaque supplicationis remedium in eodem illo collegio & iudicio, tantum ab alio referente, disquiratur, nullusque hic visitationis respectus intercedat; ideo tamen revisio, supplicatione odiosior reputari non poterit, quia *tertio* alii illi & novi consiliarü & referentes aliquam tamen devolutionis speciem faciunt, quia *quarto* reliqui Camerae, in quibus causa plane non tractata fuit, senatus, devolutionis illius prorsus expertes manent, & quia *quinto* atque præcipue devolutio illa, quæ in revisione contingit, proprie loquendo non est devolutio ad superiorem, sed itidem tantum, uti in supplicatione ad eosdem, vel saltem æquales. Nam Imp. & Imp. assessores camerales, æque ac revisores constituunt, & hi non minus, ac illi Imp. & Imp. consilarii sunt vel iudices subdelegati, Imp. & Imp. non vero præsentantes & delegantes suos præsentantes. Consequenter devolutio illa non tanta est, nec talis, quæ revisioni ullum vel saltem præ supplicatione maius odium attrahere posset. Cum prorsus nihil intersit, quoquo modo illi constituantur, qui sententiam vel ferre, vel revidere debent, modo ab uno eodemque superiore, veluti hic ab Imp. & Statibus, sive omnibus, sive quibusdam, sive per præsentationem, eamque vel virilem, vel circumlarem, ut in camerali, sive per deputationem quandam, ordinariam vel extraordinariam, & secundum eius schema comitiale determinentur & subdelegantur *revidentium* personæ.

Caput XIV.

Nec novitas ei odium parere potest.

Solet alias *novitas* rei alicuius singulari ei *odium* comparare, maior autem *ætas* & *antiquitas* favorem atque benevolentiam ei

D

con-

conciliare. Iam vero supplicatio nova est, & tamen non permittitur, beneficium eius habere pro odioso. Revisio autem est antiqua, supplicatione multo antiquior, ordinationibus quippe annorum 1548. & 1555. plenissime iam stabilita, & singulari tamen premeretur odio, ni nostrum capitulationis passum de illa æque ac de supplicatione intelligeres. Imo revisionem non solum antiquam generatim, sed & Camera ipsi coarvam, imo ætate adhuc superiorem, consequenter eius odio indignam esse, ex supra deductis luculenter adparet, prout illud Io. ANDR. HOFMANN in solidissima praxi Imp. §. 2392. P. III. p. 199. (c) iam observavit.

Caput XV.

Finis & scopus eius est maxime favorabilis.

Nec porro est, cur putativum illud odium, saltem camerale, fini & scopo revisionis, tribuatur, cuius intuitu pariter favorabile potius, quam odiosum videtur. Est quidem ille, prout in legibus ipsis exprimitur, duplex. Alter partes litigantes, alter vero camerales spectat. Ille certe, ne scilicet cuiquam iniuria fiat, vel ius suum denegetur "damit niemand an dem Cammergericht unrecht geschehe" uti generalis modo & vagus, ita quoque omni prorsus respectu favorabilis est, cum partium non lædendarum, tum iudicantium, suum cuique tribuere quam certissime intendentium intuitu. Hic vero, quem *conceptum ordinationis camerale P. III. tit. 63. pr.* æque ac *ordinatio camerale ipsa de anno 1555. P. III. tit. 53. pr.* æque ac iam *R. I. de anno 1532. Tit. III. §. 26.* sic exprimit "damit auch Cammerrichter und Besißer desto fleißiger seyn, so sie besorgen müssen, daß die Acta folgend nach gesprochenen Urtheil auch besichtiget werden" ipsis camerilibus non magis odiosus dici poterit, quam omnis illa diligentia & dexteritas in legibus nostris iudicariis toties repetita commendatio & inculcatio, quid quod quam ipsum, quo illi adstringuntur, iuramentum officiale. *P. I. tit. 71.* Ideo autem revisionem odiosam perhibere, nihil aliud foret, quam ipsam supremam Imp. & Imp. in universam rem Camerae iudicariam, inspectio-

specionem odio prosequi, vel eam pariter odiosam perhibere, cum illa omnis, uti visitationis, ita quoque revisionis cameralis fons sit & scaturigo. *Nihil interest*, eximie scribit b. L. V. DOLFVS in *Obs. CXVII. pag. 30. 31. Cameralis iudicii, an revisio interponatur; magis vero refert, ut sententiarum vis consistat*. Tantum quoque abest, ut omnis revisionem petens prioris sententiae auctores erroris iuris, &c, vel negligentiae, vel imperitiae accuset, quin potius hodie citra omnem eiusmodi culpam, eiusque notam sententia ferri possit, qua victus sese gravatum putet, & reapse quoque gravatus fuerit. Si modo diversitatem sententiarum atque opinionum, nec non illam arbitrii iudicis latitudinem consideres, qua duo unam eandemque causam aliter & prorsus diversimode considerare atque decidere omnino possunt, licet neutri eorum error quidam imputari, vel alteruter ullius negligentiae aut imperitiae accusari possit. *Quantus est ipsorummet collegiorum dissensus! Quanta iudiciorum varietas! An non sententia citra omnem subinde iudicantis culpam & dolum tamen esse potest casus fortuitus? Conf. SEBAST. de MEDICES in tr. de cas. fort. P. 2. qu. 12. n. 2. & Perill. 10. AD. L. B. de ICKSTATT oratio, an sententia iudicum inter casus fortuitos referenda? Eurythmiae Eius politica Wirceb. 1736. subiuncta.* Quanta tandem est *votorum & sententiarum unius eiusdemque collegii adfessorum diversitas*, unde deinceps illorum vel *pluralitas*, vel *paritas*. Digna est, qua de hac sententiarum contrarietate legatur, erudita *Diss. CAR. LVD. WILHELI de sententiis contrariis eodem tempore circa idem negotium litigiosum latis*, tum ex iure civili, tum pontificali, tum Germanico & publico & ecclesiastico consideratis. *Marb. 1758.* Multo minus itaque revisionem petens iniuriam facit iudici, & assessoribus Camerae, omni veneratione longe dignissimis. Non solum si iusta ad revisionem sive potius reformationem sententiae ipsam adsint gravamina, *arg. L. 20. C. de appell & consult.* qui enim iure suo utitur, nemini iniuriam facere censetur, *L. 13. §. 1. de iniur. & L. 55. de R. I. HE. BALTH. ROTH de remed. revis. adversus sentent. Camera imper. Jen. 1680. Cap. III. §. 16. p. 19. 20.* Hinc, licet aliquando iniuriae contra sententiam suam revisionem petitam fuisse, putaverint

Camerales, & de hac iniuria coram Revisoribus conquesti fuerint, communicationem gravaminum contra sententias suas exhibitorum petentes, hanc ipsam tamen illis denegatam fuisse, refert ADR. GYLMANNVS in *sympb. supplic. Tomo V. fol. 394.* ubi sequens decretum legitur: "der Römischen Kayserl. Majestät Commissarien, auch der anderen visitirenden Stände verordnete Revisoren, lassen es auf Cammer: Richter und Besizer wegen Communication deren in beyden Revisions: Sachen B. wider O. und S. gegen F. einkommener gravaminum beschehenen Begehren bey der Cammer: Gerichts: Ordnung bleiben, und ist hierauf gedachtem Cammer: Richter und Besizer die gesuchte communication hiermit abgeschlagen. Decretum in Consilio Dominorum Revisorum, 27. Maii 1582. Add. & illud, quod *ibidem* p. 401. legitur, decretum Consilii Dominorum Revisorum 29. Maii anno 1583. in causa O. contra B. "In Revisions: Sachen, Herrn B. (ayern) Kläger, wider O. (rtenburg) Beklagter (conf. *Cammergerichte: Archiv P. V. Vordericht* S. 53. p. 37.) erkennen der R. K. M. Commissarien und verordnete Revisores, daß Cammerrichter und Besizer beschehener Einred unverhindert, den ausgeschriebenen und denunciirten Revisionen statt zu geben schuldig, doch ihnen ihre gebührende exceptiones (quæ tamen, ut *ex all. l.* patet, non nisi ipsius causæ qualitatem, quod nempe non sit revisibilis, minime vero ipsius causæ materialia concernebant) unbenommen, sondern hiermit vorbehalten, sequatur vero nihilominus reformatoria ZACH. VIETOR *ir. de Exemt. Imp. eiusque mantissa ad Relat. statm.* Non enim in revisorio lis est inter Cameram & victum, sed adhuc, uti antea, inter victum & vincentem. Illa iudicis officio mox functa est, quana primum sententia promulgata. Quodsi vero etiam *revisio* ab initio suo odiosi quid intuitu cameralium continuisset, vel propter ulteriora *ordinationis* verba "Sehen, ordnen und wollen wir, wo einige Parthey hinfürter vermeynt, daß sie durch Cammer: Richter und Besizer beschwehrt und unrechtmäßige oder nichtige Urthel wider sie gesprochen" etiamnum alere videretur, hoc omne *Syndicatum* potius, quam revisioni tribuendum, atque ad *illum* potius, quam *hancce* referendum. Cum titulus iste *Paris III. 63. de revisione & syndicatu* "von Revision und Besichtigung der Acten und gesprochenen Urtheilen"

am Syndicat der Urtheiler, und wie es mit dem allen gehalten werden soll" distinctis licet & diversis remediis, agat, hocque omnino odiosum sit, & pœnam dolose iudicantium persequatur, non vero, uti contra revisio, reformationem ipsius sententia intendat, sive ut rem distinctis ordinationis verbis exprimam, ibidem mox sequentibus: "und derhalben gedächte umb Straff ungerechter Richter (in syndicatu, vel civili, vel criminali) ODER reformation und Besserung solcher Urtheil anzuhalten."

Caput XVI.

Formalia revisionis nullum ei pariunt odium.

Denique nec *formalia*, revisioni vel in ordinatione camerali, vel in recessu imperii, novissimis, præscripta atque in capitulatione supposita "wann die formalia ihre Richtigkeit haben" ullius odii argumenta esse, vel minimum ei fomitem præbere possunt. Partim, quod ibi non ad odium, sed ad denegationem æque ac difficultatem immodicarum sportularum referantur, hæcque duo "jemanden zu versagen" & "durch unnäßige Sportulen schwer zu machen tum demum prohibeantur, si formalia rite se habeant, odio iam antea detracto" pro odioso oder unzuläßig durchaus nicht gehalten, und wann die formalia ihre Richtigkeit haben, niemand versaget, weder durch unnäßige Sportulen schwer gemacht werden solle" adeo, ut, docente verborum structura, præceptum "das beneficium Revisionis pro odioso durchaus nicht zu halten, & prius & generalius multo sit, sive formalia sese iam rite habeant, nec ne, quippe quorum illud ad ipsam deinceps actualem revisionis admissionem & promotionem spectat. Partim vero etiam, quia nulla prorsus a formalibus, fatalibus, solemnibus alicuius instituti & remedii, quibus præsertim illius abusum cavere & avertere student leges, ad theticum atque legale eius odium est consequentia. Antestor hoc nomine vel solas ultimas voluntates, & scrupulosas atque subtiles testamentorum solemnitates. Conf. GVIL. HIER. BRVCKNERI *Diss.* & DIET. HERM. KEMMERICHII *pr. de favore ult. vol. & testamentorum,*

Jene 1721. & 1736. Io. SAM. STRYKII de favore testamentorum non favorabili *Hal. Progr.* 1702. edito & P. LEYSERI iniquitate testamentorum *Helmst.* 1727. descripta, nonnisi eorum abusum comitante, de quo inter alios non male HE. BODINVS *Hale* 1704. differuit. Restringsi quidem solent, quæ odiosa sunt. *Cap. 15. de R. I. in 6.* At ideo non omnia, quæ restringuntur, odiosa sunt. Remedium, quod leges satis iam determinarunt variisque restrictionibus & formalibus exornarunt, neque ulteriori restrictioni, neque adeo etiam odio subiciendum est.

Caput XVII.

Patrocinator revisioni favor appellationis.

Notissimus ad extremum atque testatissimus est *adpellationis* favor, per quam quippe non solum impericia & iniquitas iudicantium corrigi, *L. 17. de min. L. 1. pr. de appellat.* sed etiam oppressa per errorem vel gratiam cognitoris salvari queat iustitia. *L. 29. C. de adpellat.* Et habet quidem favor adpellationis sese eodem fere modo, quo e contrario sese habuit olim & habet etiamnum odium revisionis, ita, ut, sicuti hanc omni modo restringendam, eiusque beneficium coarctandum; ita contra illam omni modo ampliandam, promovendam, atque ab utroque iudice, & inferiore & superiore, admittendam esse statuant. Nec male. Iam olim *Impp. in LL. 15. 22. 29. 33. 51. 58. 59. 60. Cod. Theodos. de appellat.* variis penis satis rigoroſe iudices ad omnes omnino adpellationes, quæcumque fuerint interpositæ, accipiendas adstrinxerunt. "Quasi vero appellatio ad contumeliam iudicis, non vero ad privilegium iurgantis inventa sit, vel in hoc non æquitas iudicantis, sed litigantis debeat considerari utilitas." sunt verba CONSTANTINI M. in *L. 11. Cod. Theodos. de appellat.* Add. *L. 42. eod. Conf. WILH. ARNOLDI BERTRAM Diss. de relatione iudicis inferioris ad superiorem, deque inani apostolorum refutatoriorum usu circa susceptam appellationem, Gert. 1752.* idoneis argumentis favorem appellationis consueque extendentis, ut hodiernum iudicem, inferiorem ad omnem

omnem omnino appellationem suscipiendam, nisi quæ in legibus expresse vetita reperitur, obnoxium esse statuat. Iam vero, quis est, qui appellationis formalia, quæ & *fatalia*, a Io. FUCHSIO *Kilon.* 1675. & *solemnia*, etiam *cameralia*, a Io. PHIL. IOS. de PRATO *Gisse* 1735. delineata, nesciat, vel ea illam unquam odiosam fecisse, vel illam propterea unquam pro odiosa habitam fuisse, credat. Nec pauciora sunt illa, nec minora, imo plura & angustiora, quam revisionis formalia utrique certe communia. Provocho ad summam adpellabilem, R. I. N. §. 114. quam ex instituto singulari *Diff. Hale* anno 1710. prosecutus est IAC. FRID. LUDOVICI. Ad iuramentum adpellationis, R. I. N. §. 115. de quo & W. GABR. PACHELBI a *Gebag, Lipsie* 1685. & Io. CAROL. KOENIG *Marburgi* 1745. disputarunt, ad pecuniam succumbentia, de qua B. Io. GOTTL. HEINECCIUS *Hale* 1736. sub titulo: de pecunia, in casum, si causa ceciderint, ab appellantis, alioque remedio utentibus, deponenda, vulgo von *Succumbenz, Geldstern*, ad cautionem denique appellationis solemnem, de qua Io. IEREM. BREIDENBACH *Marburgi* 1746. scripsit. Est illa adeo commune & favorabile beneficium, ut, licet utroque effectu, & devolutivo quidem semper gaudeat, R. I. 1594. §. 93. 94. & N. §. 106. 107. B. CANC. BOEHMERVS in *Disp. de executione pendente appellatione valide facienda, Hale* 1734. & licet omnia querelarum de eius abusibus sint plenissima; R. I. N. §. 120. Conf. LVDOLPHI HYGONIS *consultatio, de abusu appellationum tollendo, & Camera imperiali immenso earum cumulo levanda, Guelpherb.* 1662. & GVIL. HIER. BRVCKNERI *Progr. de abusu appellationum tollendis, Ien.* 1707. nec statuto, nec illo alio modo, si vel iusiurandum accesserit, tolli, impediri & restringi queat, per leges & auctores apud ILL. PÜTTERVM in *nova epitome*, §. 303. p. 178. 179. & ipsa eius, spontanea licet, renunciatio & abdicatio, de qua & B. GABR. SCHWEDERVS, *Tub.* 1703. T. I. p. 869. & Io. PHIL. STREIT *Erfordia* 1713. nec non GE. LVD. BOEHMERVS *Gattinge* 1755. egerunt, diffi- culter credatur.

Caput

Caput XVIII.

De legali argumento ab appellatione ad revisionem.

Ex quo igitur revisionis remedium appellationis beneficio in R. I. N. §. 124. "Nach Berathschlagung des puncti appellationis haben wir — wegen Abkürzung der Revisionen," propius iunctum atque velut æquiparatum, simile factum, sive argumentum ab appellatione ad revisionem, iam olim, teste BENDERO in *proemio num. 2. p. 2.* frequentissimum, daobus eximiis prorsus *causa* scilicet, uti appellabilis §. 106. ita quoque revisibilis §. 125. "In Fällen, da die Appellationes, vermög gemeiner Rechten, nicht zulässig; sollen auch die Revisiones nicht statt finden," & *summe*, uti appellabilis §. 112. 113. 114. ita quoque revisibilis §. 127. zu Abkürzung der vielfältigen Revisionen sollen gleich wie eine gewisse summa appellabilis, also auch revisibilis &c. exemplis, legitimum veluti, certe fortius, quam illud, quod ex *Ordinatione P. III. tit. 53. §. 4. & concepto P. III, tit. 63. §. 13.* petitur, redditum fuit, iure meritoque omne pristinum eius odium cesset, illaque potius appellationis favore identidem fruatur. Nihil illud argumentum hodie infringat aliud, quam differentia utriusque remedii specifica. Est enim revisio *in-far*, non *loco* appellationis, licet specificè ab hac differat. Ea vero sola excepta, argumentum R. I. N. §. 125. ab appellatione ad revisionem absolute valet. *Perill. de CRAMER. §. 1516.* adeoque pergens, "ubi nullum gravamen, ibi nulla revisio, ac regula est: quæcunque clare de revisione in legibus non statuta, illa utiliter ex eis defumenda, quæ de appellatione disposita; consequenter, quæcunque causa & sententia appellabilis, illa etiam revisibilis, quæcunque vero non appellabilis, illa nec revisibilis est." Agnovit hoc argumentum B. de LVDOLF in *observ. forensi CXVII. pag. 27. 28. Tomi II.* Agnovit illud pariter *Dn. de SCHELLWITZ §. 4. p. 3.* ubi "primo placuit, ne deterioris esset conditionis supremum Cæsaris & Imperii tribunal, ac iudicium quodlibet inferius, in omnibus illis causis revisionem non admittere, ubi appellationem ius commune respuit." Id

Id quod deinde latius persequitur ille. Add. PHIL. IAC. RASOR
in *Disp. de remedio revisionis adversus decreta extrajudicialia rel.*
Giffæ 1752. §. XIII. sq. pag. 9. 19.

Caput XIX.

Reliquiæ pristini odii revisionis in huius doctrina & praxi.

Quemadmodum verò in vario iure plane non insolitum
est, ut, abolito licet & abrogato expresse principio quodam, variæ
tamen nihilominus eodem adhuc modo retineantur & continuentur
conclusiones & consequentiæ ex illo, hasque praxis & tritura foren-
sis non statim derelinquere vel aliter inflectere queat: ita quoque
multas adhuc & varias in hunc usque diem observare licet, pristini
illius revisionis odii, nondum plane mortui, satisve sepulti, sed
semper recurrentis rursusque propullulantis reliquias, in doctrina
æque ac viridi adhuc praxi vigentes, nec tamen cum detractioe &
negatione odii legali in posterum amplius compatibles. Indicabo
nonnullas, ut dictis fidem faciam, minime vero omnes, quæ dete-
gi possent, si alius investigarentur, ne illas quidem latius perfec-
turus, sed & tempori, quod & illas odii revisionis reliquias miti-
gabit, & imprimis submissæ illi spei relicturus, quam in visitationem
cameralem, feliciter iam incoatam, eiusque finem & eventum iure
meritoque collocamus.

I. Sic statim ex pristino illo revisionis odio camerali adhuc hodie,
abrogato licet odio, superest, quod nulli prorsus personæ, camerali
iudicio singulari iuramento devinctæ, speciatim nulli procuratori
& advocato, vel minimas revisionis partes impune expedire, illam
indicare (ne dicam, quod omnino debitam ei reverentiam læderet,
minari) interponere, introducere, vel alias ad illam concurrere liceat.
Conf. Exc. Dn. D. CHRIST. HENK. HILLER in *Disp. de concursu
& electione utiliori remedium contra sententias in supremis imperii
tribunalibus latis*, Præside B. SCHWEDERO *Tub. 1717.* habita,
E Cap.

Cap. II. §. 3. in Tomo huius Disp. II. pag. 381. 382. IO. GE. SEELIG in Disp. de revisione actorum propter denegatam R. I. I. Marb. 1747. §. 9. n. 3. p. 7. PÜTTER all. l. §. 441. p. 267. Perill. de CRAMER §. 1528. p. 432. Exc. Dn. D. TAFINGER sect. IV. tit. 6. §. 1047. nota 1) pag. 880. ubi: "sic dictavit Camera Doctori Goy d. 17. Iulii 41. Die Straffe nach Ermäßigung, quod in causa Mesrode contra Boets per recessum indicaverit, suum principalem interpositurum esse remedium revisionis." Simile fere praedictum de d. 4. Iul. 1639. refert RODINGII Commentator pag. 1015. Contra revisionem vero partis revisa procuratori & advocato camerali, in revidentem omnia licent, de CRAMER §. 1529. & obs. 369. T. I. p. 799. qui & ipse §. 1528. notat, *Agentibus iudicii Imperialici supplicare omnino licere. MOSER sect. II. §. 12. ESTOR §. 1641. n. 1. SEELIG all. l.* "prout etiam nulla lex desuper supponit," unde illud etiam formale esse concedere non possum. Adhibentur igitur *notarii Caesarei*, quicumque, etiam *immatriculati*, sed non iurati. Audias *LYDOLFUM* in obs. CXVII. pag. 30. *Tom. II.* sic dissentem. "Credebatur aliquando, sed absque fundamento, matriculam camerslem notariorum impedire, omnes albo inscriptos a negotio revisionum, quod tamen ita non est. Testimonium praebet scientia notarialis (matricula) non vero obligationis vim habet, erga iudicium Camerae, neque in album notariorum relati praestant huic iudicio iuramentum." Add. *Ei. ius Cam. sect. II. §. 7. n. 2. p. 325.* Sunt quidem hi notarii, procuratoribus cameralibus minime comparandi, sed inferioris longe subfellii homines, quod *LYDOLFO* largiendum, nec ideo saltem personae camerales, harumque foro & immunitatibus gaudentes. At sunt tamen illi, eodem facente, eorum, qui revisionem introducunt, mandatarii, qui & exteri quicumque eorum consilarii & procuratores, secus ac in Rest. I. I. Vid. ill. *TAFINGERI obs. cam. XXIV. pag. 115.* esse possunt. Nihilominus autem ad imitationem procuratorum & nigra veste induti & palliati in audientia comparere solent illi, nec admittuntur intra cancellos, nec prius audiuntur, quam post absolutos ordines recessuum Procuratorum omnium, facile sic pracludendi. Et indicare se debet talis notarius, ei, qui audientiae praesidet, ne in-

indicta causa vix finitis ordinibus procuratorum voce sua erumpat notarius. Vti scribit LVDOLFVS. Imo recessum suum ei antea exhibere debet, de CRAMER §. 1544. pag. 437. Weßfarrer Practicant pag. 37. §. 32. Cel. HOFMANN §. 2238. P. III. pag. 50. ne scil. quid reverentiae contrarii contineat, quippe quam nullo modo laedat talis introductio, salvo semper, ut in appellatione, iudicis a quo honore & respectu.

Quia vero revisionis introductio praecise intra 120 dies, & tamen in audientia publica, iudicialiter, inque hac non solum ultimo, sed etiam post omnes omnino causarum recessuumve ordines, fieri debet, sicque fieri possit, ut postremum tempus in ferias, si quae forte circa finem fatalis sunt, praesertim longiores incidat; imo etiam post ferias, si audientiae iterum incipiant, Ordo novarum, qui ultimus, aliquot saepe hebdomadibus ad finem perducere nequeat, sicque duplici modo & ratione revisio, non valde mature Moguntiae interposita, Wezlariae ab introductione sua praeccludatur, terminusque ille fatalis interim elabatur, dum vel feriae durent & audientiae plane cessent, vel ordo novarum revisionis notarium tangat idque citra omnem revisionem introducturi culpam, sua quippe iudicialiter peragere non valentis, cum nec procuratorum circulos turbare, illorum ordines interrumpere, nec quoque extraordinariam recessus sui revisionem introducentis admissionem, ex speciali quadam gratia, sperare ei liceat; de SCHELLWITZ §. 24. p. 33. sed vid. in. de CRAMER §. 1544. p. 437. tunc certe, si hic quoque ab appellatione ad revisionem argumentum procederet, salva res foret, cum in Camera imperiali terminus, intra quem appellatio iudicialiter introduci debet, in feriis non currat, sed tuto absque metu poenae desertionis in prima post ferias audientia reproducatur. GAIL. L.I. obs. 140. n. 6. C. O. C. P. III. tit. 34. §. 11. BLUM. tit. XLIX. §. 32. ill. de ZWIERLEIN ad illum locum, quem usus fori ad omnia alia intra certum terminum peragenda produxit. At negavit hanc consequentiam & applicationem rationibus hand contentendis de SCHELLWITZ §. 18. 19. 20. 21. 22. & 24. pag. 24-33. quarum illa mihi imprimis satisfacit, quod, si Camera post quatuor menses, propter quamcunque rationem, imprimis vero, quod non

fuert agendi facultas, revisionis introductionem adhuc admitteret, illa effective & materialiter contra lapsum illius fatalis & supra potestatem suam, solis Revisoribus competentem, in integrum restitueret. Ita namque sentientes a nota odii illius absolvit consilium, omnia in introductione producenda per supplicam iusto tempore extrajudicialiter exhibendi. §. XXIII. pag. 31. 32. Conf. obs. Crameriana 369. T. I. p. 799. & 461. Tomo II. P. I. p. 41. sicuti quoque documentum cancellariæ Moguntinæ, Electore absente admitti, exemplo revisionis Wurtembergico-Badenus docuit ille, §. XII. p. 23. Cum scriptæ leges nullibi præcipiant, revisionem præcise *iudicialiter* in audientia publica introducendam esse, quippe quorsum reliqua in §. XIII. p. 23. 24. e LVDOLFI obs. CXVIII. T. II. pag. 31. 32. deducta argumenta plane concludunt, si omne profus odium revisionis seponas.

II. Arcem causæ invadit quæstio, utrum non solum præcavendum sit, ne revisio, æque ac appellatio præsidium nequitia sit, ne admittantur frivola revisiones, ne lites immortales fiant, & usus revisionis in abusum, ad eludendum iudicati effectum, degeneret; id quod amplissime concedendum *perillustri de CRAMER* §. 1530. 1538. 1539. p. 432. 435. An vero, quod *Idem* voluit, remedia revisionis & supplicationis multo magis ita coarctanda sint, ut adhuc difficilius, quam appellatio, locum invenire queant, alia est quæstio. Vereor enim, ne sic ex odio illorum in ipsam capitulationem impingeretur, utrumque non solum non pro odioso habendum, sed & minime coarctandum vel difficile reddendum (*schwer zu machen*) esse, præcipientem.

Sit. III. fatale quatuor mensium etiam ratione initii continuum, & currat statim a die publicata, non insinuata, sententiæ; *perill. de CRAMER* §. 1531. p. 433. & *obs. iuris univ. CCCLXIX. Tomo I. pag. 791.* In eo tamen non differet a fatali appellationis, quod hoc ampliandum, illud vero coarctandum foret, sed in eo tantum, quod hic publicatio & insinuatio sententiæ, quam procurator mox audit, coincidunt, illudque contra a die notitiæ demum currat, si gravatus procuratorem apud acta non habuerit. *Idem* §. 1533. p. 222. Add. *obs. VIII.* Ne dicam, contra illud, secus ac contra hoc dari

R. I.

R. I. I. Weßl. Nebenstunden P. XXXIX. num. 4. & P. XLII. num. 4. Sicut nec antiquo revisionis odio, ceu reliquiam eius, adscribo, quod singuli menses pro 30. saltem diebus computentur, licet inter 4. menses duo certe esse queant 31. dierum, quod 122. vel 123. dies faceret. Primo namque hæc computatio generalis est in Camera, C. O. C. P. III. Tir. 10. §. ult. & secundo vel solus Februarius æquilibrium restitueret.

IV. In hoc autem ingens odii istius reliquia lateret, si ultimi dies 119. & 120. non amplius paterent interponendæ & introducendæ revisioni. Concessit id LVDOLFVS diserte in *obs. ser. CXVIII. Tomo II. pag. 27.* quamvis in *commentatione systematica 2. sect. II. §. 7. n. 18.* revisionem nimis cunctatam pro deserta habendam esse, illamque neutiquam valere putaverit, cuius introductio nimis circa finem fatalis reiecta fuerit, inconstanti certe philosophia. In quo, quod SCHELLWITZIVS ei adfuerit §. XIV. p. 24. eo magis mirandum, quod illustre quoddam e praxi ibidem, *in nota r) p. 25.* adduxerit præiudicium in contrarium, cessante præsertim hic ulterioris insinuationis necessitate, sicque etiam adducto & R. I. N. § 67. & *Rec. Visit. N. §. 50.* appellationis argumento, nec simpliciter vero, nec in odium revisionis retorquendo, quod ei in favorabilibus non ubique concedi vult.

V. Quia remedia revisionis & supplicationis magis coarctanda haud forent, novior praxis prorogationem termini ad producenda mandata specialia denegare non deberet, prout tamen fieri, testatur *perill. de CRAMER §. 1538. p. 435.*

VI. Ne usus revisionis, contra leges, difficilior reddatur, sententiæ contra quam originale *sub aquila* e cancellaria camerale non præcisè postulandum, sed & copia (velut ab ipsomet Archi-Cancellario *ibid.* §. 1539. vidimata admittenda foret.

VII. Ex eodem principio sufficeret antiqua præclusionis ab ulterius exhibendo gravaminum revisionis libello pœna, si ad hoc prorogatio sine allegatione & documentatione impedimentū legalis eum intra terminum exhibendi petita fuit. Sed ob nimium abusum remedium revisionis, & stylum nimis variantem pœnam exasperandam & defersionem statuendam esse, statutum fuit die 17. Iulii 1760.

Conf. de CRAMER §. 1552. p. 441. Eiusdem *Weßl. Nebenstund*
den P. I. n. 7. & P. XXI. n. 11. de SCHELLWITZ §. XXIX. p. 39. sq.
cum tamen & aliqua tantum gravamina deducere, ulteriorum au-
tem deductionem reservare liceat. GAMBS. ad R. I. N. §. 125. &
de CRAMER §. 1536. p. 434.

VIII. Sic porro effectus revisionis suspensivus tum non denegan-
dus erit, cum sententia eiusque executio damnum inferret revera,
& non saltem prae-textu, irreparabile. BENDERVS *Concl.* X. n. 17.
HERTIUS in *Disp. de revis. th.* 13. n. 2. MOSERVS *Seß.* 7. §. 32.
Licet enim lex nostra illum generatim negans haud distinguat, de
CRAMER §. 1562. p. 443. cautionem tamen postulat, cuius finis
& potestas circa damnum irreparabile locum non habet.

IX. Rectissime quidem idem ille *Vir perillustis* monuit §. 1571.
p. 447. & in *Obs. CCCLXVIII. T. I. p. 751.* deduxit, in genere
§. 124. de cautione revisoria ad vexam partis revisa extendendum
non esse. At, ne idem in odium revisionis & partis revidentis fiat,
pariter æquum est & iustum.

X. Odium spiraret, si revisio ab acceptata cautione pro suf-
ficiente non admitteretur, *Weßl. Beyträge P. I. n. 30.* nisi pun-
ctum cautionis solius Camerae cognitioni reservasset noster capitula-
tionis locus. Quorum etiam *iuratoria* unice referenda.

XI. Potest sententia cameralis in revisorio confirmari tota,
licet revisio ipsa minime frivola fuerit, vel pro tali declaretur.
Alias enim confirmationem eius semper & condemnatio in expensas
& poena temeritatis sequi deberet, cum tamen subinde rationes
utrinque æquales esse queant, & difficilis decisio.

XII. Sicuti etiam revisio frivole interposita haberi non pote-
rit, si sententia cameralis partim con- partim vero re- formata
fuerit. MEVIUS, P. VII. Dec. 241. HEINECCIUS in *Disp. de*
pec. succumb. §. 28. p. 35. in f. HOFMANN in der 2. St. Praxi
§. 2404. P. III. p. 212. Quo casu & sportula & pecunia succum-
bentis deponenti restituendæ erunt, iustissimo illorum, ut & *perillu-*
stris CRAMERI arbitrio. §. 1584. pag. 451.

XIII. Cui tamen subscribere non possum, ab omni revisionis
odio alienus, revisionem, cui renunciatur, pro frivole interposita ha-
benti

benti, sportularumque restitutionem neganti, §. 1582. si modo tempestiva fuerit illa renunciatio vel & transactio, cui diserte favet *R. I. N.* §. 126. praxi tamen pristinum illud odium hoc in passu etiamnum adhuc exercente. §. 1583. p. 451.

XIV. Rectius multo is *Judeos*, eorumque iuramenta admittit, §. 1588. pag. 442. sicut contra perperam & frustra *Memnonistas* heic arceat ROTBERG in *Disp. de iusta revisionis sententiarum camera- lium restrictione*, Gissæ 1766. habita, §. XIX. pag. 20. 21. 22. 23. Argumenta eius, si malitiam, simulationem, contumaciam exclu- das, uti etiam heic prorsus excludendæ sunt, verumque memnonistam, talemque supponas, cuius conscientia vis fieret, si iurare, vel iniu- ria, si revisio eius ideo saltem pro deserta haberi deberet, non alia sunt, quam quod abusus revisionum sit cavendus, & quod iuramentum hoc contra frivolas revisiones sit introductum. At suppose usum pro abusu & loco frivola iustam quandam revisionis petitionem, Favet Memnonista analogia appellationis, quam is perversam argu- mentandi rationem a diversis vocat. Putat, revisionem remedium esse, appellatione minus favorabile, (odiosum illud dicere non au- det) & ex aperta legislatorum intentione omnimode restringendum. Et tamen prohibet capitulatio diserte, illud jemand zu versagen, und schwer zu machen, loco restrictionis omnimodam potius promotio- nem iniungens. Sit dispositio *R. I. N.* §. 125. universalis, gene- ralis, simpliciter & citra ullam distinctionem vel exceptionem facta. Memnonista enim veri asseveratio religiosa, bey *Wahrheit*, vi attestatorum eorundem magistratum, velut *Hamburgensis* ibi- dem p. 22. adducti, æque iuramentum erit, saltem æque eius animam devinciet ac quidem *Judæi* suum iuramentum, quod tamen admit- titur. Conf. ABRAH. KÆSTNERI *progr. vel thema* IIX. *de mem- nonistarum circa iniurandum superstitione*, pag. collectionis eorum- dem X. *Lipsiæ anno 1736.* editæ 61-57. qui & rationes eorum refellit & contrariam eis praxin Saxoniam, sed superioris sæculi adducit.

XV. Ulterius in odium revisionis vergeret, si summa revisibi- lis ultra causas pecuniarias extenderetur.

Si XVI. interesse & usura, ubi quidem sola sunt sine sorte, a revisione arcerentur.

Si

Si XVII. adhaesio in revisorio negaretur, vel revidentis renunciatione tolleretur; MOSERVS *sect. IV. §. 24. de SCHELLWITZ §. XI. pag. 20. 21. 22.*

XVIII. Si personis cameralibus absolute negaretur, RASOR in *Disp. de remedio revisif. contra decr. extraiud. pag. 81.*

XIX. Si propria mandatorum ad iurandum subscriptio ab Electoribus atque Principibus ipsis, singulisque eorum collegiorum regiminis in revisionis petitionem contententibus membris, sine legum praescripto, nimis rigide & sine omni plane abbreviacione, ROTBERG §. XXII. nota b) p. 28. de SCHELLWITZ §. VI. exigeretur, quippe quod coarctando revisionis usui inservire posse, Ferill. de CRAMER §. 1547. p. 439. monet, sed & plura formalia revidenti iniungeret.

Si XX. iuramentum revisorium ab illis quoque Statuum consiliariis & praefectis exigeretur abscessisse, qui tamen alias a iuramento appellationis, de CRAMER §. 1261. p. 362. & a iuramento calumniae, quale tamen revisorium illud revera & tantum est, Magnif. Dn. PRAES in *tb. de revisione cam. 32. sq.* nimis rigide exigeretur, immunes sunt, per R. I. N. §. 43. Nec ratio HERTII de *revisif. tb. 20. p. 66.* quod hoc remedium habeat multa singularia, nec tria, quae Dn. ROTBERG §. 16. 17. 18. p. 15. 16. 17. 18. adduxit, argumenta faciunt satis. Urget intentionem legislatorum, revisionem quovis modo restringendi, splendorem Camerae, & quod huic non competat ius, in temeritatem & mentem frivolam revidentis advocatque animadvertendi, quia de materialibus non cognoscat. At prius illud ipsum in quaestione est, nec concedi potest, ultra quam leges ipsae hoc remedium restrinxerunt, cum praesertim novissimae illud pro odioso habere, denegare & difficile reddere discrete prohibeant. Quis itaque adhuc hodie revisionem remedium *audax & exorbitans* dixerit? praeter eum. An non splendori summi huius tribunalis quaecunque alia calumnia aequae contrariatur, quam tamen eiurare non tenentur Principum consiliarii. Et cur illa in temeritatem revisionis (aliter quam circa formalia) inquirere & animadvertere opus haberet, cum de materialibus cognoscere non liceat illi, quicquid in contrarium voluerit Sctum Camerae de die 5. Febr. 1619. per

per decretum visitationis novissimæ non sublatum, apud SIPMAN-
 NVM in *systemate iurisdictionis supremæ Imp. R. G. præcipue ca-*
meralis, §. *Frf.* 1758. P. II. tit. 8. §. 156. 160. pag. 311. 315. qui
 illud ceu legem observari testatur in Camera, at §. 2. *artic. XVII.*
 Capit. novissi. a Revisoribus, a quibus proinde omnium illarum ma-
 nifestarum veteris odii revisionis reliquiarum abolitio si non in *thesi*,
 per modum legis, certe tamen in *hypothesi* expectanda est. Nihil
 addo amplius, quam hoc unicum, quod nempe notoria ista odii
 revisionis derogatio, non quidem regulam & thesin, nihil *novi*, ne
 a reviso quidem, admittentem, at rigorem tamen & excessum eius mo-
 derari, nonnullasque exceptiones, de quibus vid. BENDERVS *concl.*
XVI. num. 17. sq. PUFENDORF in *Proc. civ.* pag. 626. §. 9. von
 GEHREN in *Disp. de R. I. I. contra conclusa Jud. Imp. aul.*
Marb. 1744. §. 26. p. 13. HOFMANNI *T. Reichs-Praxis* §. 2665.
nota i) P. III. p. 489. & sicut in R. I. I. antiquorum cum novis,
 ita quoque in Revisione, vel quasi *novorum cum antiquis* cumula-
 tionem, admittere deberet.

Caput XX.

De odio & favore iuris.

Miraberis sine dubio B. L. te legendo ad calcem huius meæ
 opellæ pervenisse & nihil tamen adhuc de odio & favore vet
 generatim, vel quatenus in iure spectatur, speciatim deprehendisse.
 Sed desines omnino mirari, si paullo altius consideraveris, *partim*,
 quod generales odii & favoris notiones, etiam quatenus ad ius refe-
 rantur, satis in vulgus notæ, quoad propiorem vero & curatorem
 earundem determinationem ita comparatae sint, ut philosophica po-
 tius quam iuridica tractatione opus haberent, *partim* vero etiam
 quod instituto meo iam sufficere potuerit hæc sollicitè semper &
 ubique distinxisse, an aliquid odiosum, an vero favorabile, an ali-
 quid non odiosum, an positive favorabile sit, & annotasse, quod
 non solum inter odiosum & favorabile detur intermedium quod-
 dam, indifferens scilicet, verum etiam odii & favoris, iuridici di-
 versè dentur gradus, curate subinde distinguendi, *potissimum ve-*

ro, quod tota hæc distinctio & materia prorsus velut æquivoca omnis-
 que definitionis incapax sit, cum nihil in universo mundo detur,
 quod non diversis respectibus considerari & pro eorum ratione tam
 odiosum, quam favorabile dici possit. Ita revisio odiosa Camera &
 revisio, favorabilis autem (BENDER *Concl.* 24. n. 16. & *Concl.* 37.
 n. 92.) vel certe non odiosa, Imp. & Imp. legibus, revidentibus & Re-
 visoribus, quibus omne illud odium tollere eiusque reliquias penitus
 eradicare competit. Et licet non penitus assentiar B. CHRIST.
 THOMASIO, cuius controversia *Placciana* notior est, quam ut
 hoc demum loco recenseatur, vid. *Eius instit. Iurisprud. Dromæ*
app. L. II. p. 372. & addatur imprimis docta & elegans *diff. philoso-*
phica b. IO. LVD. AHLEFELD, de favorabilibus & odiosis in
iure, Giess. 1740. nec non *proœmium Diff. IO. LVD. SPANII*
de odiosis in iure, Giess. de anno 1746. de regulis interpretationis
 secundum rectæ rationis dictamen, ex hac distinctione unice solliciti,
 difficultates tamen totius huius doctrinæ vel ideo hic non ob-
 stant, quia mihi de odio revisionis ipsa lege publica diserte sublato
 sermo est. Cum lege itaque hic quoque tutissimus omnes æquivo-
 cationem istam prementes scopulos feliciter præternavigabo, ad eos me
 sub finem referens, qui ulterius & ex instituto *de odio & favore*, ut IO.
 GE. SIMON, *Fenæ 1668. in Præsidio acad. P. II. p. 292. de iure odioso*
 ut GERH. V. STOECKEN *Arg. 1668. de odiosis in iure* ut
 SPANIVS, *de favore iuris* ut FALCKNER, *Fenæ 1668.* & STOEES-
 SER, *de iure favorabili, Arg. 1666.* scripserunt. Addantur GVIL.
 HE. BRÜCKNERI & FR. GVIL. ROMANI *programmata de*
fav. & od. in iure, Fenæ & Lipsiæ 1707. & 1750. nec non
 IO. FRID. POLAC *Diff. de noxia & incongrua fav. ac*
odii interpretatione, Erf. 1728.

Tübingen, Diss., 1763-67

ULB Halle
005 847 915

3

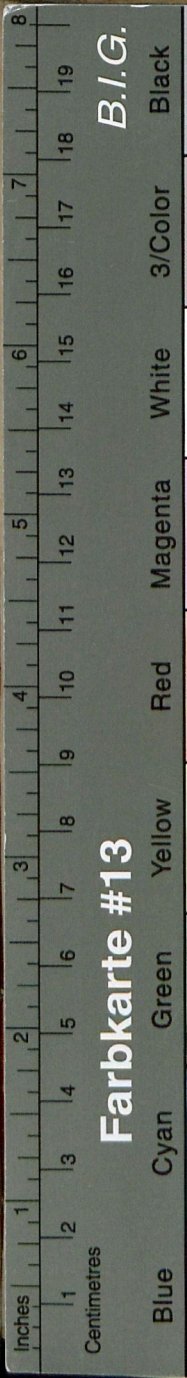

VD18

TA → OL

B.I.G.

Farbkarte #13

Pra. 25. num. 11.

DE .
I O
CAMERALIS
L A T O

1767 4

D
Art. XVII. §. 2. pr.
ORDINIS AVCTORITATE
S I D E
EXCELLENTISSIMO

23

O DANIEL
MANN

TO
STATIS H. T. RECTORE
D VENERANDO
C E N T I A

NORES RITE CAPESSENDI
TI MDCCLXVII
TABIT
TOR

RISTOPH. KOELLE

RTEMBERGICI ADVOCATVS

ERIS FVESIANIS

